

Tóra við Keldu

Lærari

Kul ella kiksað?

Í faldaranum "Listaleyppurin" – sum Norðurlandahúsið í Føroyum, Kommunusamskipan Føroya og Føroya kommunufelag skipa fyri við stuðli frá Mentamálaráðið - stendur tilboð til næmingar í føroyska fólkháskúlanum sjónleikurin "FUCK".

Á heimasíðuni hjá Listaleyppinum stendur, at "Listaleyppurin er ein verkætlan, sum hevur til endamáls, at skúlalærarnir í øllum Føroyum skulu fáa góðar listarligar upplivingar sum partur av skúladegnum..."

Í stuttu lýsingini av júst hesum sjónleikinum, har málbólkurin er 7. til 10. flokkur, stendur, at hann er um: "at ganga saman, forelskils, tú, eg, vit, at vera normalur, dreymar, vinir, mørk, kenslur, tryggleiki, fyrstu ferð, humor, samleiki, humørsvingningar, villir pissingar, at fleyga sær, homosexualitetur, porno, maktin hjá kusuni, fordómar, fantasiir, murtar, boppur, paradise og sex... verðin flíppar út í ungdómsárunum."

Sum eg las, mátti eg smílast eftir nøkrum av "óskikkiligu" orðunum, sum tó tóktust rættiliga kiksað í samhanginum. Viðari stendur so, at hetta er "eitt stuttligt ískoyti til vanligu sexualfrálæruna, við denti á tað sunna sex- og kærleikslívið".

Víst verður eisini til heimasíðuna www.teaterietapropos.dk, har lagt er upp til danskt frálærutilfar til lærarar, sum kann vera brúkt í tímunum eftir vitjanina av Teateriet Apropo. Eitt av poetisku brotunum í frálærutilfarinum er "scene 4": Cille og Anna på opdagelse i kvindekroppen (kvindens skød). Her møder de Moder Liv (livmoder), G, Kli-Toris, menstruationstsunami og Venusbjerget. De to piger snakker om deres tissekone/mus/fisse.

Hugvekjandi er, at vit uttan trupulleika lata danskar sjónleikarar hesa lýtuna standa fyri stuttligari seksualfrálæru í fólkháskúlanum við støði í donskum frálærutilfari.

Sjálvsagdur er týðningin í, at sjónleikarar, lærarar og næmingar fáa eitt lærufríkt prát um tað, sum rører seg í gerandisdegnum hjá næmingunum. Men hvussu gjøgnumhugsað er hetta tilboð til føroyskar fólkháskúlalærarar og næmingar? Hvar er markið fyri, nær tað kula gerst kiksað og støðið pínligt? Hetta tilboð er jú ætlað øllum næmingum í framhaldsdeildini – ikki bara nøkrum.

At Norðurlandahúsið, KSF og FKF góðtaka støðið og danskt frálærutilfar er so tað, men tað kann undra, at Mentamálaráðið, sum ábyrgdari fyri gerð av frálærutilfari, heldur, at hetta er hóskandi frálærutilfar og støði til aldursbólkin – ella er tað bara lættari at lata danir seta dagskránnar?

Ymiskar vilja meiningarnar altíð vera um, hvat støði fólkháskúlin skal hava ella hvørji tilboð fólkháskúlin skal bjóða. Tó er fólkháskúlin fyri øll, at tað avmarkar eisini – ella hvat? Dugi ikki at síggja, at hetta heldur tekur støði í nýggju námsætlanini.

Í morgunssendingini her fyri varð sagt, at føroyingar duga ov illa føroysku orðini á likamslutunum. Hóast góð føroysk orð eru fyri allar likamslutir, brúka vit tey ikki. Niðurstøðan var, sum vera mann, at týðningarmikið er, at tey vaksnu fyrst læra seg orðini, og síðani geva børnunum tey.

Tá kunnu vit spyrja, hvussu kiksað tað í veruleikanum er, at vaksin og myndugleikin við ábyrgdini av frálærutilfari ikki taka ábyrgdina á seg, men lata danir ístaðin seta dagskránnar.

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna:

post@sosialurin.fo

Feløgini skipa ítróttina og felagslívið

– kommunan lynnir undir fyritleytingarnar

Tórbjørn Jacobsen

virkandi borgarstjóri í Runavíkar kommunu

Skiftandi býráð í Runavíkar kommunu hava í mong Harrans ár rikið ein sera aktivan ítróttarpolitikk. Økið fevnir víða í ymsum ítróttargreinum, og semja hevur altíð verið um, at stuðla feløgnum í ymsu ítróttarbrigdunum eftir einum og sama frymli, og higartil hava vit havt ta fatan, at stórt nøgdsemi hevur verið við skipanina og upphæddirnar, sum borgarin á henda hátt hevur lynt undir feløgini við - fyri at menna eina sunna sál í einum sunnum likami.

Sæð í hesum ljósinum harmast Runavíkar Kommuna almikið um, at nevndin í Hondbóltfelagnum Tjaldur fríggjadvöldið í seinastu viku valdi at siga seg frá. Tá ið nakað av orðaskifti hevur verið um hesa bráðkomnu støðu í loft- og sosialum miðlum, hava vit valt at gera hesar fáu viðmerkingar í almenna rúminum:

Tjaldur hevur verið í fremstu røð í bestu kvinnudeildini og hevur í gerandisdegnum røkt eitt dygdar- og munagott ungdómsarbeiði, og hevur felagið á henda hátt verið ein týðandi partur

av teimum frítíðartilboðum, sum eru og eiga at vera til børn og ung í kommununi.

Nú fráfarna nevndin í Hondbóltfelagnum Tjaldur hevur lagt kommununa undir ikki at útvega felagnum nøktandi karmar, og sigst hetta vera orsøkin til, at nevndin í bráðskundi valdi at leggja ábyrgdarsessirnar í leiðsluni frá sær.

Tað kennist marghátligt, undarligt, at ein ítøkilig avmáldur stutttíðartrupulleiki - tað at muga samskifta og samvirka um ítróttarhøllina á Skála við eitt annað felag í nakrar mánaðir, meðan karmarnir hjá júst sama felag verða dagfærdir og mótvegis framtíðini betraðir munandi - skal vera orsøkin til, at nevndin leggur frá sær, og at tað í ramasta álvara verður tosað um, at felagið og tess virksemi móguliga má leggjast niður.

Runavíkar Kommuna hevur víst Tjaldur á eina ítøkiliga loysn, meðan høllin í Runavík verður dagfærd. Teir 26½ tímarnir, ið eru settir av til hondbólt í høllini á Skála, skuldu eftir ætlan nýtast av StÍF og Tjaldur í felag. Eftir var bert at avtala eitt skynsamt samstarv millum feløgini. Somuleiðis hevur kommunan útvegað Tjaldur fimleikarhøllina í Sældarfjarðar skúla at nýta til sítt virksemi mánadag, mikudag og fríggjadag hesa tíðina, biðja verður eftir umbótini og nýgerðini í Runavík

Leikluturin hjá kommununi er at stimbra og stuðla ítróttina við góðum kringumstøðum og kørnum.

Runavíkar Kommuna leggur sum sagt stóra orku í at menna ítróttarfasilitetirnar í kommununi. Gøtan við Toftavatn verður nógv nýtt av fólki, sum gongur ella rennur. Seinastu árin hevur verið arbeitt við at klæða ítróttarhøllina á Skála av nýggjum. Graslíkisvallirnir í Runavík og á Skála eru skiftir í ár. Hópurin av sparkivøllum eru komnir og koma í kommununi.

Størsta einstaka íløgan er tó nýggja fimleikahøllin við Løkin. Tann mest framkomna í landinum. Umframt umstøður til fimleik, eru felags umstøður til fundarvirksemi, sum øll feløgini á økinum, eisini Tjaldur, koma at hava nýtsluatgongd til. Tjaldur hevur verið partur av byggingnevndini fyri nýggju fimleikahøllina. Verandi ítróttarhøll í Runavík verður í lýtuni longd, víðkað, dagfærd og umvæld, soleiðis, at hon betri nøktar tørvin hjá júst hondbóltinum. Í lýtuni er økið við hallirnar eitt stórt byggipláss, men samlaða arbeiði verður eftir ætlan liðugt, tá ið komið er nakað inn í 2014. Hesum átaki og avleiðingunum hava allir partar vitað av í eitt longri tíðarskeið. Eisini at neyðugt var at rætta inn eftir hesum í byggitíðini.

Runavíkar kommunu lutar út ítróttarstuðul á hvørjum ári, sum tekur støði í virkseminum hjá einstøku feløgnum. Eisini tá feløg hava verið illa spærd figgjarliga, hevur kommunan samstarvað við tey og hjálpt teimum á fótur aftur. Hond-

bóltfelagið Tjaldur er onki undantak í so máta. Kommunan hevur víst stóra vælvild og tol í samband við hallarleigu, og var so stutt sum fyri tveimum árum síðani við í eini ætlan, ið skuldi bjarga felagnum figgjarliga.

Runavíkar kommunu arbeiðir soleiðis alsamt og áhaldandi fyri at betra fyritleytingarnar hjá ítróttarfeløgnum í kommununi at virka, - bæði við nútíðarhóskandi kørnum og figgjarligum stuðli.

Tað verður kortini ongan tíð uppgávan hjá einari kommunu at reka ítróttar- ella onnur áhugafeløg. Tað mega eldsálir og samtøk av hugaðum fólki gera, sum duga at fyriskipa og sum hava áhuga fyri ítróttini, ið eitt felag umboðar. Tørvurin á treystari figgjarligari leiðslu er eisini eyðsýndur. Alt ov ofta hava vit kring um landið sæð júst henda tørvin sum bágan, ið gjørdi, at tíðaravmáldur stígur kom í virksemið hjá einum felagskapi.

Runavíkar Kommuna vónar, at fólk í økinum, ið eru góð við hondbóltin, taka seg saman, soleiðis at virksemið ikki fer fyri bakka. Hølisumstøðurnar hjá hondbóltinum í Runavík verða komandi ár so góðar sum ongantíð fyrr, og harvið skuldu verið bestu fyritleytingir fyri einum virknum og kappingarførum hondbóltfelagi í Runavík, ið kann menna ungdómarnar í økinum uppáftur meira í hesi síðvandu ítróttargrein í økinum eystaru megin á Skálafjørðinum.

Lygnin á lögtingi

Árni Dahl

eftirløntur lærari

"Á hesum høgum tingi!" soleiðis málbera tingfólk seg ofta.

Eg meini tað! hugsar tú eitt týskvöld í oktober 2013, nú sjónvarpssendingin "Skálafjarðartunnin" – kosta hvat tað vil" er lokin, og tú spyrst teg sjálfvan:

Hvussu leingi skal tjóðin tola hesa eyðmýking? Hvussu djúpt kann politiska skipanin smokka?

Tað er væl og virðiliga prógvað, at løgmaður í hes-

um máli hevur logið – fleiri ferðir.

Og so koma fram fyri teg hesir persónarnir, sum halda hondina yvir honum.

Eru ikki millum teirra fleiri fólk, sum dagliga prædika kristna siðalæru? Sum vísa á hann sum fyrimynd, ið segði seg vera vegin, sannleikan og lívið?

Er ein sannleiki galdandi í kirkjum og samkomuhúsum og ein annar á lögtingi?

Eru alt bara gudiligar lótir?

Tað eru mong, sum siga, at álitið á politisku skipanina er fokið.

Skal nú takast frá okkum tann hugmynd, ið foreldrini lærdu okkum, frá tí vit dugdu á at skyna: at vit vuku upp í einum kristnum samfelag, sum setti sannleikan høgt?

Svarið hevur meirilutin á Føroya lögtingi.